

CDA WEST-BETUWE

Verkiezingsprogramma Gemeenteraadsverkiezingen 2022

Iedereen doet mee!

Het CDA laat zich leiden door haar beginselen; gespreide verantwoordelijkheid, publieke gerechtigheid, rentmeesterschap en solidariteit. Deze zijn het vertrekpunt voor ons programma. Het evangelie is onze inspiratiebron. Wij zorgen voor elkaar en onze omgeving, nu en in de toekomst. Wij doen dit met respect voor democratie en rechtstaat.

Wij realiseren ons dat wij onze idealen moeten realiseren in samenwerking met andere partijen, ook al betekent dat soms compromissen sluiten. Wij willen onze idealen bereiken voor en met alle inwoners van ons mooie West-Betuwe.

Iedereen doet mee

De gemeente is van en voor ons allemaal. Het CDA wil dat iedereen mee kan doen. Dat betekent dat wij naar de inwoners luisteren en zoveel mogelijk inwoners willen betrekken bij het ontwikkelen van plannen voor onze gemeente.

De gemeente heeft een belangrijke opdracht in het faciliteren van gemeenschappen, van gezin tot verenigingen, waarbij ieder haar/zijn plaats kan vinden. Wij willen dat de openbare ruimte toegankelijk is voor mensen met een fysieke beperking. Wij willen activiteiten stimuleren en ondersteunen om laaggeletterdheid terug te dringen. Wij willen met het bedrijfsleven aangepast werk realiseren voor mensen die anders niet mee kunnen doen. Wij willen mensen die aan de kant staan stimuleren en helpen om weer aan werk te komen. Wij verzetten ons tegen uitsluiting van mensen en streven naar een diverse en inclusieve samenleving waarin mensen naar elkaar om kijken.

Wij zetten in op:

- Zo vroeg mogelijk in planvorming betrekken van de samenleving (participatieve planontwikkeling).
- Faciliteren van burgerinitiatieven.
- Stimuleren van activiteiten die verbinden, zoals ons verenigingsleven.
- Terugdringen van laaggeletterdheid. (Onder meer met de bibliotheken.)
- Met werkgevers creëren van banen voor mensen met een beperking, waarbij de gemeente als werkgever ook een aandeel levert.
- Begeleiden van uitkeringsgerechtigden naar werk.
- Stimuleren van aandacht voor inclusie en diversiteit, onder meer door educatie.

Goed wonen voor iedereen

West Betuwe is een mooie plek om te wonen. Om ook onze kinderen hier te laten wonen zijn nieuwe woningen verspreid over de kernen nodig. Met nieuwe aanwas houden we de leefbaarheid en lokale voorzieningen in stand. Afgelopen raadsperiode hebben wij ons hard gemaakt voor de bouw van 1.500 woningen.

Wij staan ook voor duurzaam wonen en klimaatneutraal bouwen. Wij zetten maximaal in op wegnemen van barrières bij innovatieve verduurzaming én duurzame bouw.

Het CDA heeft, binnen de kaders de nieuwe omgevingswet en bestaande wetgeving op gebied van beschermd dorpsgezicht en monumentale status, vertrouwen in de eigen keuzes van burgers. Er moet

meer vrijheid, gemak en snelheid komen voor de toekomstige bewoners bij de bouw van hun nieuwe woning.

Wij zetten in op:

- Ten minste 1.500 nieuwe woningen realiseren met een spreiding over de verschillende kernen.
- Stimuleren van duurzaam en klimaatneutraal bouwen.
- Onnodige regeldruk actief bestrijden, zoals barrières wegnemen bij het extra isoleren van gevels aan de buitenkant of die innovatieve verduurzaming en duurzame bouw hinderen.
- Versneld vergunning verstrekken (waar mogelijk) voor isoleren van gevels aan de buitenkant.
- Ruimte bieden voor en ondersteunen van vernieuwende vormen van wonen, zoals hergebruik van leegstaande gebouwen en realiseren van aanleunwoningen, kangoerewoningen, woningen voor mantelzorg, 'tiny houses', generatiewoningen etc.
- Mogelijkheid scheppen voor kleine woontorens die binnen het landschap passen. Zo wordt qua kosten als grondgebruik effectieve huisvesting gerealiseerd waarmee ook ruimte ontstaat voor mensen die minder affiniteit hebben met het onderhoud van een tuin.
- Ondersteunen van zelfbouw van woningen door begeleiding via het pakket van eisen waaraan voldaan dient te worden om een woning te realiseren
- Jonge mensen de mogelijkheid bieden in de eigen kern te gaan wonen door experimenteerruimte te bieden, zodat mensen gezamenlijk (Collectief particulier opdrachtgeverschap) woningen tegen lagere kosten kunnen bouwen met minimale regeldruk van de lokale overheid.
- Een netwerk van experts en energiecoaches een podium geven om de 'collectief-particuliere opdrachtgevers' (CPO) en eventuele zelfbouwers te voorzien van ideeën hoe door onconventioneel denken optimaal duurzaam gebouwd kan worden.
- De mogelijkheden voor (sociale, kwalitatieve en passende) huisvesting van internationale werkers verruimen zodat kwaliteit huisvesting en beschikbaarheid van deze huisvesting kan toenemen.

Fijn werken voor iedereen

Welvaart en werk berusten op een bloeiende economie die mogelijk wordt gemaakt door een gemeente die rust en ruimte biedt om te ondernemen. Wij staan voor een uitstekend vestigingsklimaat voor die bedrijfstakken die werk bieden passend bij onze beroepsbevolking. Zo biedt de agro-economie nu nog vooral laaggeschoold werk. Hier kunnen hoogwaardige banen aan toegevoegd worden. Met de Fruit Valley campus is hier een eerste stap in gezet. Ook de uitbouw van de toeristische sector biedt kansen. Werk en privé moeten in balans blijven. Bij het harde werken hoort ook een dag voor rust, onthaasting, bezinning, ontmoeting en ontspanning. De zondagsrust is geen verouderd begrip, maar kan juist in deze tijd waardevol zijn.

Wij zetten in op:

- Snel duidelijkheid geven op door de gemeente te verstrekken vergunningen.
- Binnen de kaders van wet- en regelgeving ruimte bieden aan kleine innovatieve ondernemers vanuit een oplossingsgerichte houding. Niet "nee mits", maar "ja tenzij".
- Bedrijven stimuleren om stage- en opleidingsplekken te bieden voor jongeren en kwalitatief goede en toekomstbestendige banen ontwikkelen.
- Ruimte bieden voor verdere ontwikkeling van de agro- en voedingssector, niet alleen in productie, maar ook in onderzoek en ontwikkeling.

- Ruimte geven om de kennisinfrastructuur rondom de fruitsector zich verder te laten ontwikkelen en uitgroeien tot een landelijk centrum voor innovaties in de fruitteelt.
- Stimuleren en begeleiden van de transitie van een traditionele naar een duurzame en innovatieve agro-economie.
- Ruimte bieden voor de recreatieve en toeristische sector, in het bijzonder natuurtoerisme (hotels, kleinschalige campings, B&B 's, bungalowparken met recreatieve voorzieningen etc.).
- Actieve controle op de omstandigheden bij tijdelijke huisvesting van seizoenarbeiders.

Onderwijs en ontwikkeling voor iedereen

Goed onderwijs is de basis om het maximale te halen uit de gegeven mogelijkheden. Daardoor kunnen talenten het best tot volle wasdom worden gebracht. Wij willen de jeugd zoveel mogelijk met gelijke kansen aan een schoolcarrière laten beginnen. Het CDA is groot voorstander van goed onderwijs in goede gebouwen en waar nodig op maat gesneden, het liefst dicht bij huis.

Wij zetten in op:

- Realiseren van goede schoolgebouwen met goede ventilatie, waar passend gebruikmakend van innovatieve en betaalbare technische oplossingen.
- Stimuleren van gezonde voeding op scholen.
- Stimuleren van Voor- en Vroegschoolse Educatie.
- Stimuleren van geïntegreerd peuterspeelzaalwerk, buitenschoolse opvang en basisonderwijs, waar mogelijk met Integraal Kind Centra.
- Zoveel mogelijk handhaven van bestaande basisscholen.
- Stimuleren van een goed aanbod aan vervolgonderwijs.
- Borgen van voldoende aanbod van leerlingvervoer.

Cultuur, sport en verenigingen voor iedereen

In een leefbare gemeente wordt niet alleen gewoond en gewerkt. Wij leven er samen. Cultuur, sport en een levend verenigingsleven zijn de belangrijkste pijlers voor een vitale samenleving. Het CDA vindt het dan ook erg belangrijk dat iedereen toegang heeft tot cultuur, sport- en verenigingsleven. Hierin kan de overheid een hele mooie rol spelen. Door middel van leefbaarheidsbudgetten, subsidies, actieve ondersteuning van sportclubs en verlagen van financiële drempels voor mensen die moeite hebben om rond te komen. Initiatieven vanuit de samenleving zelf worden ondersteund. Ook de dorpshuizen spelen een belangrijke rol als huis voor het verenigingsleven en plaats van ontmoeting.

Wij zetten in op:

- Iedereen toegang verlenen tot cultuur, sport en verenigingsleven.
- Versterken van faciliteiten van verenigingen (sport, cultuur e.a.).
- Elke kern een leefbaarheidsbudget bieden voor burgerinitiatieven.
- Subsidiëren van jeugdleden van sport- en muziekverenigingen.
- Cultuuronderwijs voor kinderen en jongeren (muziek, beeldende vorming etc.) op alle scholen. Schoolbesturen en gemeente maken samen plannen hiervoor.

Veiligheid voor iedereen

Elke inwoner moet zich veilig voelen in huis en in de eigen leefomgeving. Een veilige buurt is voor het CDA een topprioriteit. De gemeente vervult een belangrijke rol om met politie, brandweer, zorg, bedrijfsleven en de burger zelf te werken aan een veilige omgeving.

Wij staan voor een aanpak op maat per kern of buurt. Dat betekent concreet dat de wijkagent zichtbaar en aanspreekbaar is en dat de gemeente en politie met de inwoners werkt aan gerichte buurtpreventie. Daarnaast zijn er gemeente-brede aandachtspunten zoals criminaliteit, drugsoverlast, vandalisme, woonoverlast, verkeersveiligheid, ondermijning etc.

Wij zetten in op:

- Een integrale aanpak voor fysieke veiligheid ontwikkelen (brandveiligheid, spoor, verkeer, hoog water, calamiteiten).
- Gerichte inzetten van de politie en handhavers met zichtbare aanwezigheid in de wijk. De wijkagent echt inzetten in de wijk.
- Een toegeruste (vrijwillige) brandweerorganisatie met voldoende inzetbare en gekwalificeerde mensen.
- Handhaven waar nodig, maar zoveel mogelijk voorkomen door preventie.
- Een preventieve aanpak ontwikkelen om overlast van jeugd te voorkomen en jongeren te helpen om aan hun toekomst te werken.
- Drugsproblematiek preventief aanpakken.
- Openbare camerabewaking realiseren bij de fietsenstalling station.
- Met de bij veiligheid betrokken partners en de bedrijven in het buitengebied in gesprek gaan over ondermijning en voorkoming daarvan.
- Actief monitoren op misbruik van schuren en loodsen voor criminele activiteiten.
- Sluiten van bedrijfspanden en woningen van waaruit criminele activiteiten worden ontplooid.
- Daar waar gevaarlijke straling vrijkomt zoals bij radarinstallaties zet de gemeente zich actief in om deze te doen verplaatsen zodat schade aan mensen wordt geminimaliseerd.

Zorg voor gezondheid en welzijn voor iedereen

Het CDA wil goede zorg, gezondheid en welzijn voor iedereen. Dit is tegenwoordig een omvangrijke uitdaging voor de gemeente. Het grootste deel van het gemeentelijk budget gaat hierin om. Het is zaak om uiterst zorgvuldig om te gaan met de mensen die werken in de zorg dan wel ervan afhankelijk zijn. Wij willen dat zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij de inwoners zelf wordt georganiseerd met als visie "In het eigen netwerk, dichtbij, vertrouwd en maatwerk". Een sterk zorg- en welzijnsbeleid bedient meerdere doelgroepen die deze zorg hard nodig hebben. Speciale aandacht vragen wij voor de jeugd, ouderen en gezinnen die in de problemen terecht zijn gekomen of dreigen te komen. Doel is onze oudere inwoners zo lang mogelijk thuis te laten wonen en mee te laten participeren in de samenleving. Specifieke aandacht hebben wij voor inwoners en hun kinderen die om wat voor redenen dan ook in de schulden zijn beland. Zij behoeven ondersteuning bij het op orde brengen van hun situatie, financiële ondersteuning van kinderen om te kunnen sporten/zwemmen en om mee te kunnen doen in het

onderwijs. Voedselbanken zouden niet nodig moeten zijn, maar zolang ze er zijn verdienen dit soort particuliere initiatieven onze steun. Ten slotte willen we extra aandacht, zowel in het onderwijs als bij ouders en kinderen, voor preventie ten aanzien van alcohol- en drugsgebruik.

Wij zetten in op:

- De inzet van sociale wijkteams als eerste aanspreekpunt borgen.
- Ondersteunen van de mantelzorgers.
- Ondersteunen van sociale initiatieven uit de samenleving zelf.
- Hulpmiddelen niet automatisch (economisch) afschrijven, maar pas nadat zij technisch aan vervanging toe zijn.
- Seniorencomplexen met zorg naar behoefte realiseren.
- Beleid ontwikkelen dat zorgverleners aanmoedigt om structurele zorgkosten buiten de door de gemeente bekostigde regelingen te krijgen.

Ons landelijk gebied van iedereen

Wij wonen in een prachtig gebied, waar iedereen van kan genieten. Bij ons kun je wandelen over de klompenpaden, struinen langs de Waal en verdwaald raken in de weidevogelgebieden. Zorg voor de woonomgeving in de dorpen en voor het landschap met natuur, water en landbouw is geborgd in de kernwaarden van het CDA. Een grote en belangrijke rol hierin wordt vervuld door onze agrariërs. Zij zorgen voor een leefbaar buitengebied. Met hun streven wij naar een goede balans tussen landbouw, natuur, recreatie en overige bedrijvigheid. Wij zijn met z'n allen de rentmeesters van de toekomst. Zo dienen we door te gaan met het beheer van het landschap samen met de agrariërs én betrokken burgers.

Wij zetten in op:

- Evenwichtig beheren van onze fauna in het buitengebied met in achtname van de natuurbelangen (weidevogels) en belangen van de agrarische sector
- Ondersteunen van initiatieven voor de aanleg van bloemrijke velden en bermen, aanleg en onderhoud van hagen, poelen en andere kleine landschapselementen.
- De aandacht vergroten voor insectenvriendelijke meerjarige waardplanten in beplantingsplannen van de gemeente.
- Natuurvriendelijk beheren van onze bermen (Tijdig maaien met een optimale maaistreek met in acht name van de verkeersveiligheid evenals het inperken van verspreiding van ongewenste onkruiden richting agrarisch land).
- Beschikbaar stellen van bloem- en zaadmengsels specifiek voor de hier voorkomende grondsoorten die veilig zijn voor grazende landbouwhuisdieren dus voorkomen uitzaai bereik, duizendknoop en Jacobs kruiskruid.
- Aanplanten van bomen in het landelijk gebied waar ook voor gezorgd wordt aan de hand van een onderhoudsplan ter voorkoming van besmettingshaarden voor plantenziekten in fruitopstanden van fruitteilers.
- Opstellen van een landschapsplan samen met de direct betrokken organisaties zoals LTO, Vereniging tot behoud Lingeland e.a. waarin alle functies in het landelijk gebied in samenhang worden beschreven en wat kan dienen als toetsingskader voor initiatieven.
- De transitie naar duurzame landbouw faciliteren door de mogelijkheden en ruimte binnen de regelgeving optimaal te benutten ten behoeve van een snelle vergunningverlening.

Een duurzame toekomst voor iedereen

Om onze omgeving ook in de toekomst leefbaar te houden is aandacht voor duurzaamheid onvermijdelijk. Veranderingen van het klimaat vragen maatregelen waardoor wij ons beter kunnen wapenen tegen de steeds vaker voorkomende extremen zoals hitte, droogte, neerslagoverschotten, etc. Door slimmer gebruik te maken van onze omgeving zowel in de dorpen en stadjes als in het landschap kunnen maatregelen genomen worden om deze extremen nu en in de toekomst beter het hoofd te bieden.

Energiebesparing is daarbij het meest efficiënt als het gaat om het terugdringen van de emissie van broeikasgassen. Het CDA is daarom voorstander van het stimuleren van energiebesparende investeringen bij consumenten, bedrijven en instellingen. Wel merken wij op dat het accent de laatste jaren erg zwaar is komen te liggen op elektrificeren met negatieve effecten op de kwaliteit van ons landelijk gebied (windmolens, zonneparken) en de leveringszekerheid (capaciteit elektriciteitsnet). Juist combinatie van elektriciteit en de opwekking van hernieuwbare biogassen kan de energiedoelstellingen dichtbij brengen en zware investeringen in de infrastructuur voorkomen.

Wij zetten in op:

- Vergroenen van de leefomgeving, onder meer door inwoners te stimuleren om zelf maatregelen te nemen (verstening vervangen door groen, groene erfafscheiding, aanleg daktuinen) en door aanplant van groen.
- Lokaal en regionaal opvang en langdurige opslag realiseren voor regenwater en optimaal gebruikmaken van inzigt-capaciteit in de bebouwde omgeving.
- Samen met LTO onderzoeken hoe landschappelijke aanpassingen kunnen leiden tot een grotere weerbaarheid tegen klimatologische extremen door middel van slimme aanplant van landschapselementen (o.a. schaduwbomen) of bijvoorbeeld bos- en struweel elementen.
- Realiseren van wijk-/kerngerichte opslag van duurzame energie.
- Opzetten van een biogasnetwerk ter aanvulling op en op termijn vervanging van het huidige aardgasnetwerk en –gebruik en koppelen aan de regionale energiestrategie.
- Stimuleren en faciliteren van mono vergisting bij rundveebedrijven en koppeling van deze bedrijven aan het gasnetwerk. Mono vergisting leidt tevens tot verlaging van methaan en ammoniakemissies en vermindert de input van kunstmest in de rundveehouderij.
- Terughoudendheid betrachten t.a.v. de aanleg van nieuwe windmolens, maar wel de realisatie van kleinschalige turbines op boerenerven faciliteren.
- Zonnepanelen primair plaatsen op daarvoor geschikte daken van bedrijven en instellingen. Gebruik op stallen van veehouderijen is daarbij mogelijk mits akkoord van verzekeraars.
- Terughoudendheid betrachten ten aanzien van de aanleg van zonneparken op landbouwgrond. Functioneel gebruik van zonnepanelen op landbouwgrond is bespreekbaar bijvoorbeeld in de zacht-fruitsector en experimenteel in de hard-fruitsector.

Bereikbaarheid voor iedereen

Een goede en veilige bereikbaarheid is voor iedereen belangrijk. De gemeente heeft een belangrijke taak om bereikbaarheid en veiligheid in het verkeer te waarborgen. De provincie is daarin een belangrijke partner.

Wij zetten in op:

- Aanpakken (bijvoorbeeld door aanleg van rotondes) van onveilige kruisingen met de provinciale weg zoals in Vuren (Graaf Reinaldweg/ Molenlaan), Asperen en Heukelum (Provinciale weg/Nieuwe Zuiderlingedijk), Rumpt (Boutensteinseweg), Hellouw (Irenestraat) en diverse verkeerssituaties in Neerijnen en Geldermalsen.
- Aanpakken (door extra verkeersmaatregelen) van sluipverkeer, zoals rondom Beesd en Waardenburg.
- Een gemeentelijke visie ontwikkelen op ontsluiting van de verschillende kernen waar gevaarlijke situaties zich door drukte en overlast voordoen zoals in Opijnen.
- Aandacht geven aan de verkeerssituatie rondom de kern van Waardenburg in relatie tot de verwachte verbreding van de A2.
- Waar nodig gerichte incidentele controles op te hard rijden organiseren, die op aanvraag van omwonenden gedaan kunnen worden.
- Meer handhaven in 15- en 30-kilometerzones rondom scholen om de verkeersveiligheid voor kinderen te vergroten.
- Vrachtverkeer over de dijk beperken tot bestemmingsverkeer.
- In afstemming met provincie, Rijk en andere partijen aandacht vragen voor meer vrachtvervoer over de Betuwespoorlijn en de rivier de Waal in plaats van over de weg.
- Extra ruimte voor fietsverkeer vragen (zoals bij het begin van de Repelsestraat in Neerijnen) en investeren in fietspaden.
- Betere ontsluiting realiseren voor fietsers uit Meteren richting station Geldermalsen door een fietsovergang over de provinciale weg.
- Bij het inrichten van het OV-netwerk bushaltes bij sociale knooppunten, zoals een woonzorgplek of een buurthuis voorrang geven.
- Onderzoek doen hoe de gemeente geluidswallen van zonnepanelen rond de snelweg én het spoor mogelijk kan maken.
- Als gemeente zicht krijgen op de gevaarlijke stoffen die over onze doorgaande water-, spoor en snelwegen vervoerd worden en hoe zich dat verhoudt met de veiligheidsrisico's voor onze inwoners. (En waar nodig handhaven.)